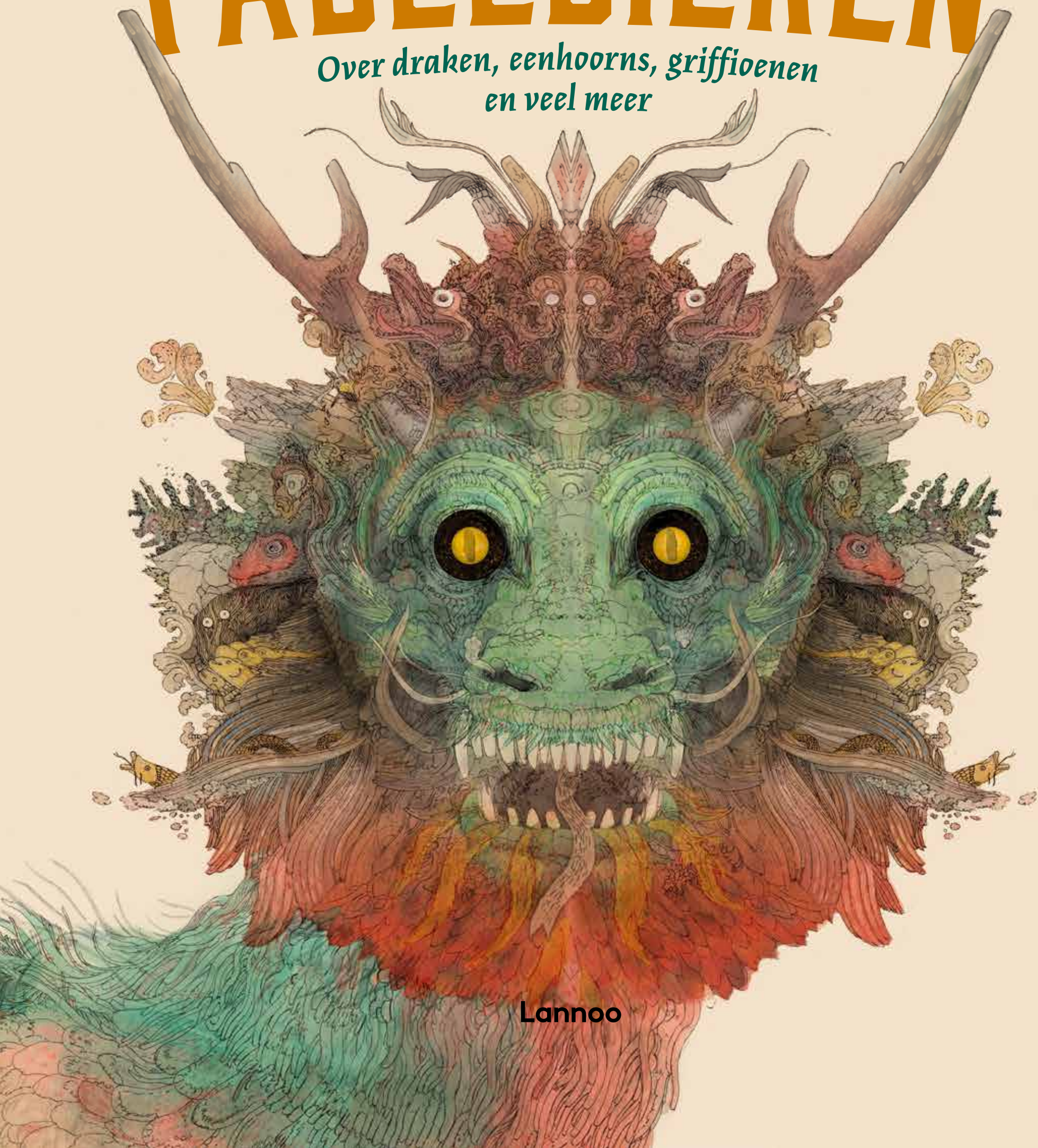


Floortje Zwigtmán
met illustraties van Ludwig Volbeda

FABELDIEREN

Over draken, eenhoorns, griffioenen
en veel meer



Lannoo



24

Gevederde vrienden en vijanden
Fabeldieren van de lucht

32

Broeders met
een andere jas
*Fabeldieren van
de Pool*



80

De werelden van
Native Americans
en houthakkers
*Fabeldieren van
Noord-Amerika*



12

Hellehonden, harpijen
en ander ongedierte
*Fabeldieren uit het oude
Griekenland en Rome*



74

Niets is wat het lijkt
Fabeldieren van Zuid-Amerika



68

De grote vragen
van de mensheid
Afrikaanse fabeldieren



86

Maaneters, sterrendansers
en zonnevogels
Fabeldieren van de kosmos



28

Trolkatten en weerberen

*De ruige fabeldieren
van het Hoge Noorden*



42

Vurige driftkoppen
Draken in Oost en West



36

*Goede geesten van het huis,
wilde wezens van het woud*
Russische fabeldieren



46

**Een parade van honderd
vreemde snuiters**
De Japanse Yokai



52

**Overlevenslessen
van een oud volk**
*Australische fabeldieren
van steen en water*



58

**Onze broeders en zusters
onder de grond**
*De djinn uit de
islamitische wereld*

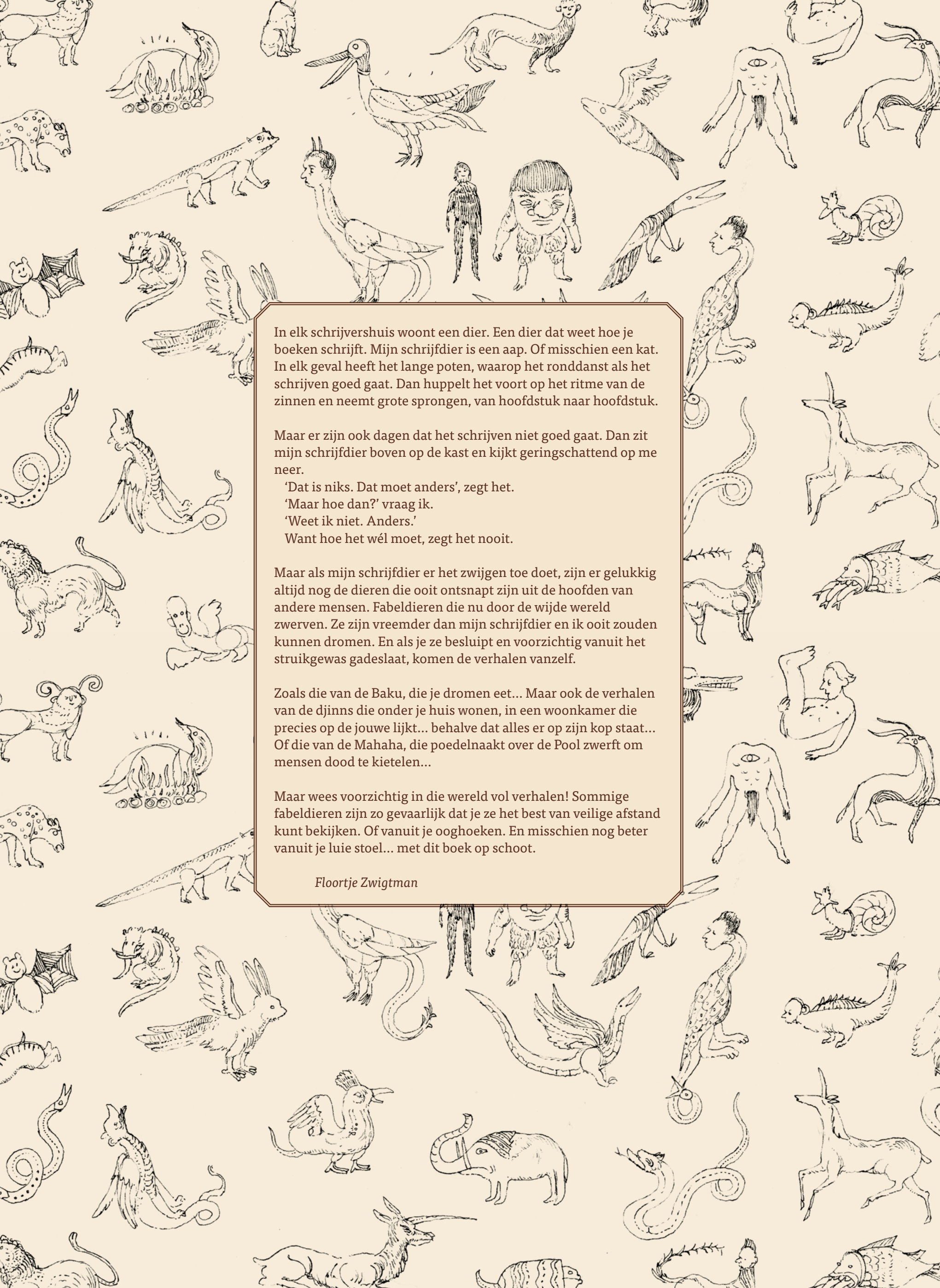


64

**Monsters en schoonheden
uit de diepte**
Fabeldieren van de zee







In elk schrijvershuis woont een dier. Een dier dat weet hoe je boeken schrijft. Mijn schrijfdier is een aap. Of misschien een kat. In elk geval heeft het lange poten, waarop het rondanst als het schrijven goed gaat. Dan huppelt het voort op het ritme van de zinnen en neemt grote sprongen, van hoofdstuk naar hoofdstuk.

Maar er zijn ook dagen dat het schrijven niet goed gaat. Dan zit mijn schrijfdier boven op de kast en kijkt geringschattend op me neer.

‘Dat is niks. Dat moet anders’, zegt het.

‘Maar hoe dan?’ vraag ik.

‘Weet ik niet. Anders.’

Want hoe het wél moet, zegt het nooit.

Maar als mijn schrijfdier er het zwijgen toe doet, zijn er gelukkig altijd nog de dieren die ooit ontsnapt zijn uit de hoofden van andere mensen. Fabeldieren die nu door de wijde wereld zwerven. Ze zijn vreemder dan mijn schrijfdier en ik ooit zouden kunnen dromen. En als je ze besluit en voorzichtig vanuit het struikgewas gadeslaat, komen de verhalen vanzelf.

Zoals die van de Baku, die je dromen eet... Maar ook de verhalen van de djinns die onder je huis wonen, in een woonkamer die precies op de jouwe lijkt... behalve dat alles er op zijn kop staat... Of die van de Mahaha, die poedelnaakt over de Pool zwerft om mensen dood te kietelen...

Maar wees voorzichtig in die wereld vol verhalen! Sommige fabeldieren zijn zo gevaarlijk dat je ze het best van veilige afstand kunt bekijken. Of vanuit je ooghoeken. En misschien nog beter vanuit je luie stoel... met dit boek op schoot.

Floortje Zwigman

Hellehonden, harpijen

*Fabeldieren uit het oude
Griekenland en Rome*

en ander ongedierte

De goden van de oude Grieken en Romeinen waren één grote familie. Maar wel eentje waar altijd trammelant was... De baas van alle goden was de oppergod Zeus. Hij was getrouwd met Hera, maar dat weerhield hem er niet van om achter elke mooie vrouw aan te lopen waar zijn oog op viel. Nu was Hera verschrikkelijk jaloers, dus Zeus moest goed oppassen dat hij niet werd betrapt. Daarom vermomde hij zich. En omdat hij een god was, deed hij dat niet met een pruik of een valse baard, maar veranderde hij zichzelf in een stier of een zwaan of zelfs een goudenregen.

In het oude Griekenland wist je nooit zeker wie of wat je voor je had: een adelaar kon een god zijn, een boom een betoverde nimf, een monster een behekste koningin.

Nu zijn die oude goden en fabelwezens verdwenen... maar er zijn ook mensen die beweren dat ze enkel een vermomming aangetrokken hebben en aan het einde van elk jaar terugkeren op aarde...

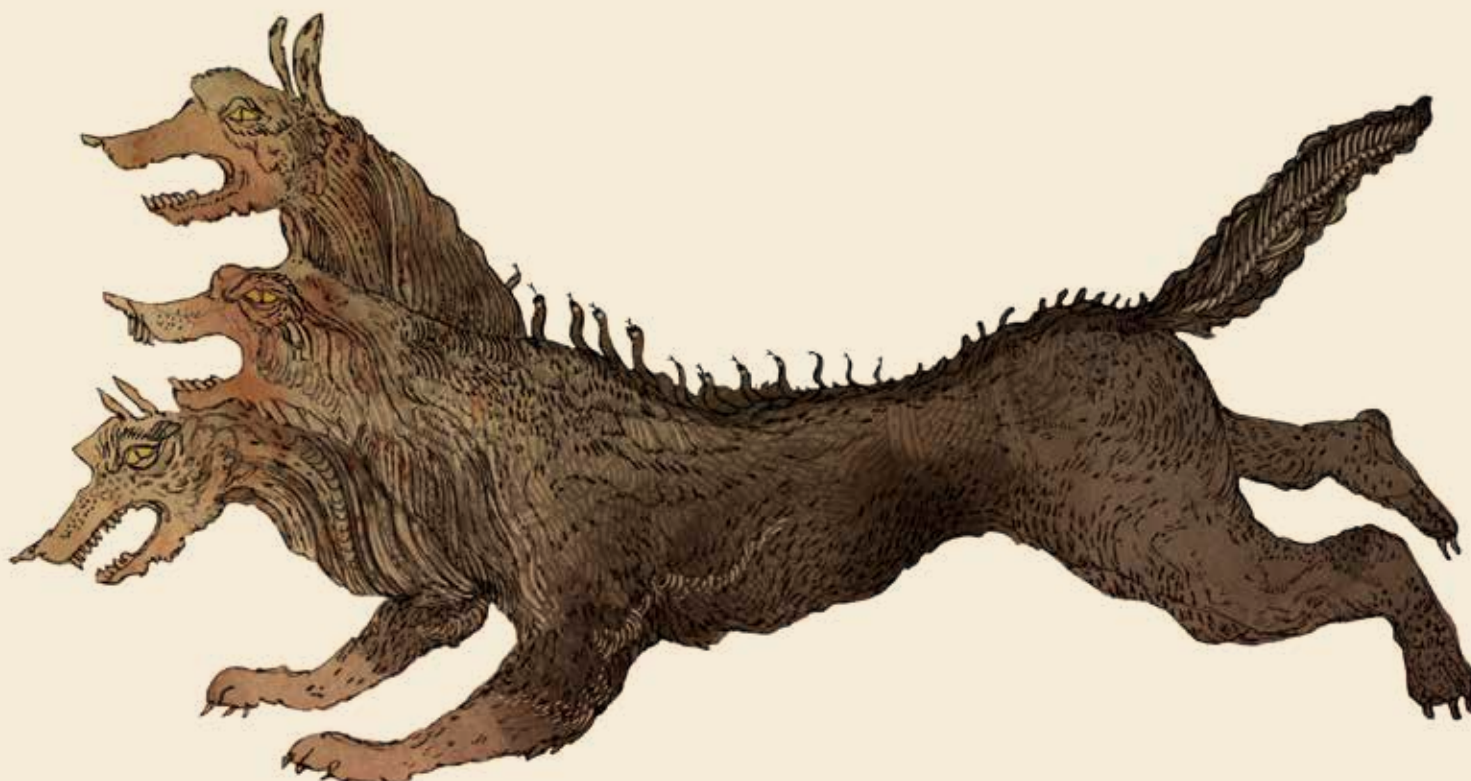
Lamia

– de kinderverslindster

Als Griekse kinderen riepen: 'Er zit een monster onder mijn bed!', dan was dat een lamia. De lamia heeft het gezicht en het bovenlijf van een gewone vrouw, maar als je in het duister onder je bed tuurt, kun je zien dat ze in plaats van benen een lange, kronkelende slangenstaart heeft.

De eerste Lamia was een Libische koningin. Zeus was verliefd op haar, maar daar kwam Hera achter. Uit wraak toverde ze Lamia om tot een monster en ontvoerde haar kinderen. Gek van woede en verdriet, jaagt Lamia nu op de kinderen van anderen. Daarom verliezen Griekse moeders hun kinderen nooit uit het oog en waarschuwen hen: 'Pas op: in de wildernis loert Lamia op kleine jongens en meisjes!'





Cerberus

– *de hellehond*

Cerberus is de waakhond van Hades, de god van het dodenrijk. Hij bewaakt de poorten van de onderwereld. De schimmen van de overledenen die er aankloppen, begroet hij met gekwispel. Zij mogen hem over zijn kop aaien. Maar de doden die genoeg krijgen van het grauwe Griekse dodenrijk en proberen te ontsnappen, houdt hij grommend tegen. Je kunt proberen hem een honingkoek met slaapkruident te geven (waarzegsters kennen het recept), maar zelfs dan kan hij nog plotseling wakker schrikken. De oren van Cerberus zijn zo scherp dat hij zelfs schimmen hoort sluipen!

De harpijen

– *ge vleugelde hellevegen*

Een witte meeuwenflats op je nieuwe T-shirt is niet fijn, maar dat is niets vergeleken bij wat een overvliegende harpij kan laten vallen!

Harpijen zijn valse vogelvrouwen met heksengezichten en scherpe, razendsnelle grijpklauwen. Ze plukken zeevaarders van hun schepen en wekken met hun vleugels stormen op. Daarnaast zijn het echte treiterkoppen. Zo stalen ze het eten van het bord van de blinde koning Phineus of lieten er een stinkende harpijenflats op vallen.





Medusa

– de feeks met het slangenhaar

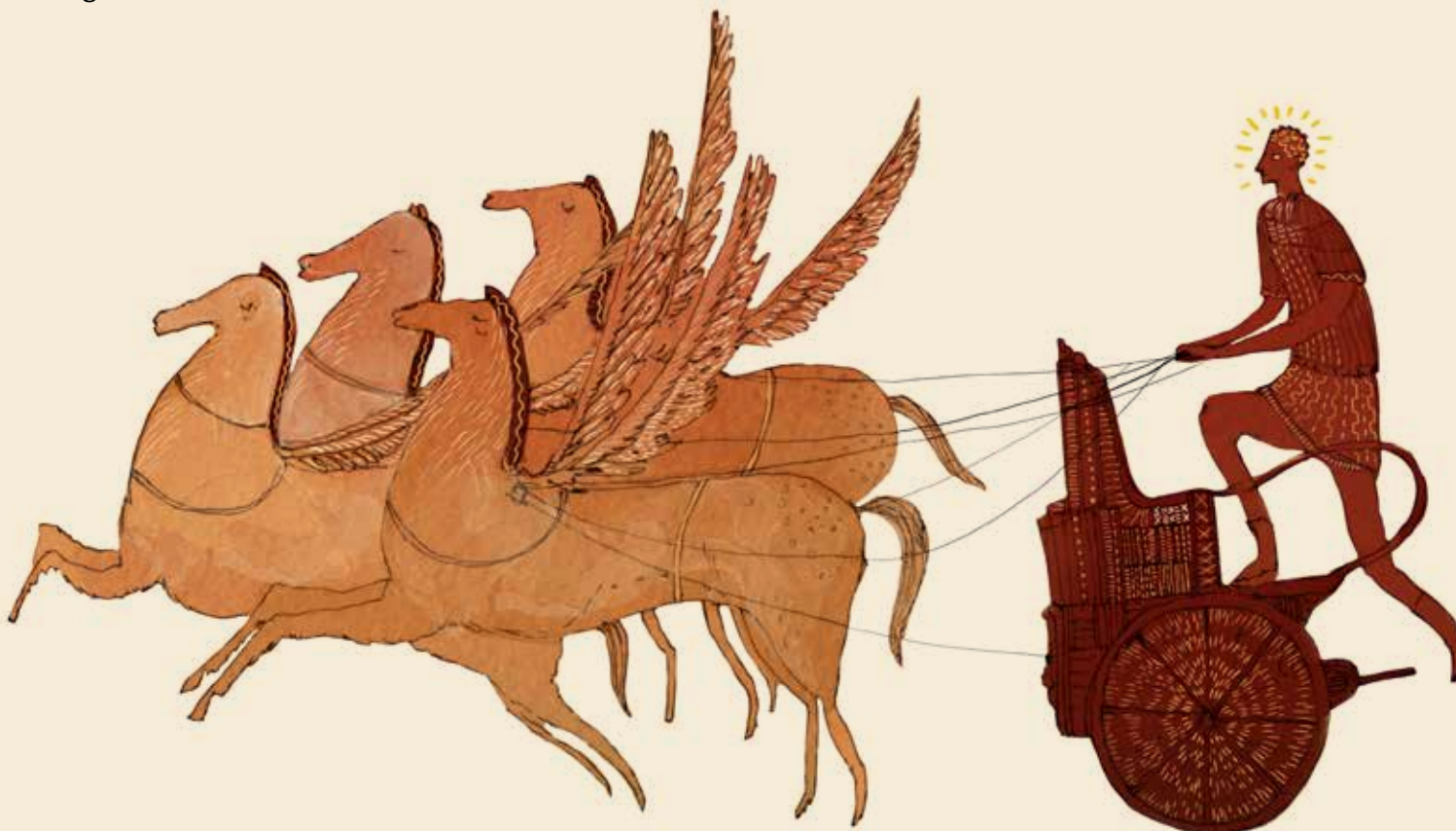
Ooit was ze een beeldschone vrouw, maar helaas werd er een god verliefd op Medusa. Zeus was het deze keer niet, maar zijn broer Poseidon, de god van de zee. Op een dag was hij met haar aan het vrijen in de tempel van Athena, de godin van de wijsheid. De preutse Athena moest daar niets van hebben en nam wraak op Medusa door haar in een monster te veranderen. Haar armen werden vleermuisvleugels, uit haar mond groeiden slagtanden en haar lange lokken veranderden in krioelende slangen. Iedereen die in Medusa's ogen keek, veranderde in een stenen beeld.

Daarom hingen priesters haar portret ter afschrikking boven de ingang van hun tempels. Wie er niets te zoeken had, kwam er niet binnen: *Pas op voor de Medusa!*

De paarden van Helios

– trekpaarden van de zon

Elke dag rijdt Helios, de zonnegod, met zijn wagen van oost naar west. Hij heeft vier paarden: Pyrois, de Vurige; Eous, de Hemelploeger; Phlegon, de Brandende en Aethon, de Laaiende. De twaalf uren van de nacht mogen de paarden uitrusten. Ze grazen dan op de Gelukzalige Eilanden in het verre westen, waar de zon ondergaat.



Pegasus

– het gevleugelde paard

Met zoveel monsters in het oude Griekenland, was het maar goed dat er ook veel helden waren. De held Perseus wist Medusa te doden door zijn schild als spiegel te gebruiken: zo kon hij haar hoofd afslaan zonder haar aan te kijken.

Uit Medusa's bloed werd een wit, gevleugeld paard geboren: Pegasus. Pegasus was zo wild dat er een andere held voor nodig was om hem te temmen, Bellerophon genaamd. Hij gooide een gouden halter over het hoofd van het paard, waardoor hij op hem kon rijden. Samen versloegen ze de chimaera, een ingewikkeld en gevaarlijk fabeldier dat het lichaam van een geit en de staart van een slang had en vuur spuugde uit de bek van een leeuw.

Na die heldendaad kreeg Bellerophon het hoog in de bol. Gewoon maar held zijn vond hij niet meer goed genoeg, hij wilde een god worden! Op Pegasus vloog hij naar de berg Olympus, waar de goden woonden. Zeus had echter geen zin in zo'n blaaskaak als buurman en stuurde een horzel om Pegasus onder zijn staart te steken. Het paard steigerde en Bellerophon viel van zijn rug. Na een duizelingwekkende val landde hij in een doornstruik. De rest van zijn dagen moest hij lam en blind over de aarde zwerven, geen god, geen held maar een verschoppeling. Pegasus werd het lastdier van Zeus. Hij droeg voortaan de bliksemflitsen die de oppergod uit de hemel smeedt als iets hem niet zinde.





De centauren

– *dolle paardmannen*

De centauren leefden in de bergen van Thessalië, in het hart van Griekenland. Daar stampten ze rond op vier paardenbenen, maar in plaats van een paardenhals en -hoofd hadden ze het bovenlijf, de armen en het hoofd van een man. Centauren waren even woest en ongeremd als een meute dronken voetbalsupporters. Ze brachten hun dagen door met drinken, vechten en vrouwen lastigvallen.

Maar één centaur had een vriendelijker karakter. Dat was Cheiron, de wijze centaur die alleen in een grot op de berg

Pelion woonde. Er was niets wat Cheiron je niet kon leren, of het nu om het genezen van zieken, het voorspellen van de toekomst of het houden van bijen ging. Veel Griekse helden gingen als jongen bij hem in de leer.

Helaas was het een van die helden die Cheiron noodlottig werd: Herakles schoot hem per ongeluk neer met een giftige pijl. Cheiron was onsterfelijk, maar van deze wond genezen kon hij niet. Dus bracht hij de rest van zijn dagen ziek door in zijn donkere grot.

Last van ongedierte? Roep Herakles erbij!

Herakles was een held van de Griekse oudheid, een soort Superman maar dan zonder het strakke pakje. Zijn superheldenkrachten had hij van zijn vader Zeus geërfd, die stiekem met zijn moeder geslapen had, vermomd als haar echtgenoot. Natuurlijk was de jaloerse Hera daar achter gekomen. Ze stuurde twee slangen op de wieg van de pasgeboren Herakles af. Maar de kleine jongen greep de kronkelende monsters vast en wurgde ze met zijn babyknuistjes.

Sindsdien werd Herakles er altijd bij geroepen als iemand last had van fabelachtig ongedierte. Bij zijn Twaalf Werken versloeg hij deze monsters:

OPDRACHT	MONSTER	WAPEN	MISSIE VOLBRACHT	BONUS
De leeuw van Nemea verslaan 	Monsterlijke leeuw met een ondoordringbare pels die op de maan leefde tot de maangodin Selene hem eraf duwde	Blote handen	✓	Cape van leeuwenhuid waarop alle pijlen afketsen.
De Hydra doden 	Tweekoppige waterslang. Sloeg je er één kop af, dan kwamen er twee nieuwe voor in de plaats!	◇ Zwaard ◇ Vriend Iolaus met een fakkel om de wonden dicht te branden vóór er nieuwe koppen konden groeien.	Deels (want Herakles kreeg hulp en dat was niet de afspraak)	Pijlen gedoopt in het bloed van de Hydra die ongeneeslijke wonden veroorzaken.
De hinde van Keryneia vangen 	Razendsnelle hinde met gouden hoorns en koperen hoeven. Ontelbare jagers hadden geprobeerd haar te vangen, maar het lukte niemand.	Zijn voeten	✓ Na een jacht van een jaar door verre en vreemde landen	Nee
Het zwijn van de berg Erymanthos in de ketens slaan 	Gigantisch everzwijn dat de akkers van de boeren omwoelde, zodat er niets kon groeien en de boeren verhongerden	Kettingen	✓ Op de top van de berg, in de eeuwige sneeuw	Nee

OPDRACHT	MONSTER	WAPEN	MISSIE VOLBRACHT	BONUS
De stal van koning Augias uitmesten 	Drieduizend runderen die al dertig jaar in een stal stonden die nog nooit was uitgemest	Blote handen (ja, dáág!)	Deels, want Herakles had geen zin om zijn handen vuil te maken en liet het water van twee rivieren door de stallen stromen.	Nee, want de koning had geen zin om Herakles zijn beloning (een tiende van zijn koninkrijk) te geven. (Herakles sloeg hem toen de hersens in met zijn knots.)
De vogels van het Stymphalos-meer doden 	Vogels met snavels, vleugels en klauwen van koper, die hun veren konden afschieten als pijlen	Pijlen met het gif van de Hydra	✓ De vogels die Herakles niet wist te raken, sloegen op de vlucht en zijn nooit meer terug gezien.	Nee
De stier van Kreta temmen 	Wilde stier die het hele eiland op stelten zette.	Spierballen!	✓ Herakles kon op de stier rijden alsof het een ezeltje was.	Nee
Afrekenen met de paarden van Diomedes 	Vleesetende paarden die door koning Diomedes werden gevoerd met mensenvlees (zijn gasten!)	De koning zelf	✓ Herakles voerde de koning zelf aan zijn paarden. Met hun buik vol koning waren ze mak genoeg om achter Herakles aan te lopen.	Eén gekke koning minder!
De gordel van Hippolyte veroveren 	Hippolyte was de koningin van de Amazones, gevreesde vrouwelijke krijgers. Ze had een kostbare gordel gekregen van Ares, de oorlogsgod.	Beleefd vragen	Deels, Hippolyte wilde de gordel eerst gewoon meegeven, maar toen begon Hera te stoken. Ze vermomde zich als Amazone en beweerde dat Herakles hun kwaad wilde doen. In het gevecht dat volgde, doodde Herakles Hippolyte en veroverde zo toch de gordel.	Nee

OPDRACHT	MONSTER	WAPEN	MISSIE VOLBRACHT	BONUS
De kudde van Geryones stelen 	Kudde koeien die bewaakt werd door een reus met drie hoofden, drie bovenlijven en zes armen	Pijl en boog	✓ Herakles schoot zijn pijl dwars door alle drie de lijven heen.	Nee
De gouden appels van de Hesperiden plukken 	In de tuin van drie nimfen (de Hesperiden) stond een boom waaraan gouden appels groeiden. Hij werd bewaakt door een honderdkoppige draak die nooit zijn ogen sloot.	Nimfen en slaapliedjes	✓ De nimfen zongen slaapliedjes tot de ogen van de draak dichtvielen.	Nee
Cerberus uit de Onderwereld ontvoeren 	Hond met drie koppen en een manenkrans van sissende slangen om zijn nek	Blote handen	✓	Nee, behalve de giftige kruiden die voortaan groeiden op de plaatsen waar het giftige kwijl van de hellehond was neergekomen. Heksen konden die goed gebruiken!



Het bizarre beestenboek van Plinius de Oudere

Plinius de Oudere was een geleerde die leefde in de tijd van de Romeinen. Hij heeft alles wat er toen bekend was over de natuur opgeschreven in één dik boek: de *Naturalis Historia*. Daarin komen ook heel wat vreemde wezens voor, bizar genoeg om fabeldieren te zijn. Maar volgens de geleerden van die tijd bestonden ze écht.

De achlis

– *ach, die arme achlis...*

Als dit dier ooit al bestaan heeft, dan is het nu vast uitgestorven. Volgens Plinius had de achlis nogal wat constructiefoutjes. Het beest leek nog het meest op een eland, maar dan met zo'n lange bovenlip dat hij alleen achteruit kon grazen, omdat anders zijn lip over zijn tanden zakte.

Een ander mankement was dat er geen gewrichten in zijn achterpoten zaten. Daardoor kon de achlis niet gaan liggen en sliep hij leunend tegen een boom. Wilde je een achlis vangen, dan zaagde je overdag zijn slaapboom half door. 's Avonds viel de slaperige achlis dan met boom en al om en kon hij door zijn onhandige achterpoten niet meer overeind komen.



De echeneis

– *klein maar geniepig*

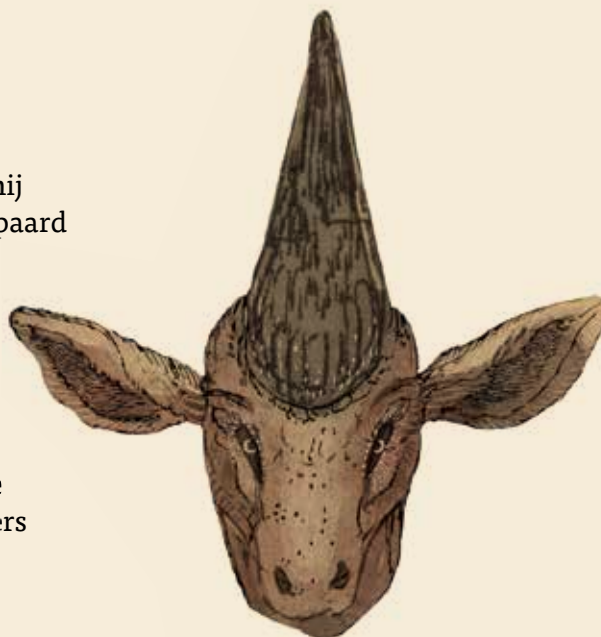
De echeneis was een nietige zeeslang, niet veel groter dan een glasaaltje. Maar ondanks zijn geringe afmetingen was de echeneis oersterk. Als hij zich vastzoog aan de kiel van een schip, kon het niet meer voor- of achteruit. De beroemde Romeinse generaal Marcus Antonius zou door de echeneis zelfs een zeeslag hebben verloren.

De eenhoorn

– *een wilde schoonheid*

Ook Plinius kende de eenhoorn al, maar het dier dat hij beschrijft, zag er heel anders uit dan het ranke, witte paard dat wij een eenhoorn noemen.

De eenhoorn van Plinius was een paard met een hertenkop en olifantspoten. Zijn hoorn was zwart en maar liefst drie meter lang. Het was een ontembaar dier dat in India leefde, een land dat in de tijd van Plinius nog door zo weinig mensen was bezocht dat je er de gekste dingen over kon beweren. Wetenschappers denken nu dat de eenhoorn van Plinius eigenlijk een neushoorn was...





MAAR DE ECHTE EENHOORN DAN?

Die werd pas lang na Plinius' tijd, in de middeleeuwen, beroemd. Hoewel de middeleeuwse eenhoorn eruitziet als het paard van een sprookjesprins, met een maanwitte vacht en een sierlijk gedraaide hoorn, kon niemand hem berijden. Hij was zó sterk en woest dat hij een olifant aan zijn hoorn kon rijgen als een augurk aan een cocktailprikker.

Je zou denken dat mensen wel uit de buurt van zo'n gevaarlijk dier zouden blijven, maar toch werd er op de eenhoorn gejaagd. Koningen legden namelijk veel goud neer voor een eenhoorn-hoorn. Een beker gemaakt van die hoorn zou elk gif dat door je vijanden in je wijn werd geschonken onschadelijk maken.

Als je een eenhoorn wilde vangen, deed je dat met lokaas. Je liet een lief en mooi meisje achter op een open plek in het bos en wachtte af. Als de eenhoorn haar zag, zou hij op haar af rennen en zijn kop in haar schoot leggen, zo mak als een lammetje. Onschuld en goedheid konden de wildste dieren temmen, zo geloofden ze in de middeleeuwen.

De bannochon

– *het smerige neefje van de eenhoorn*

Net als de eenhoorn is de bannochon een gehoornd fabeldier. Hij heeft ook lange manen, maar daarmee houdt de gelijkenis op. De bannochon lijkt meer op een koe dan op een paard en zijn voornaamste wapens zijn niet zijn gekrulde hoorns, maar de enorme hoeveelheden mest die hij uit zijn achterste spuit.



De callicantzari

– *erfgenamen van de goden?*

De tempels van Zeus en Athena zijn nu toeristische attracties. Gebeden wordt er in Griekenland in kerken, tot een andere god. De oude goden zijn uit het land verdwenen. Of toch niet?

Driehonderddrieënvijftig dagen per jaar leven de callicantzari diep in de onderwereld. Daar knagen ze aan de boom die de wereld overeind houdt. Elk jaar hebben ze hem bijna om geknaagd als de tijd komt om bovengronds te gaan: de twaalf dagen tussen Kerstmis en Driekoningen. In die dagen – of liever de nachten – zetten ze de dorpen van Griekenland op stelten. Ze kruipen door de schoorsteen om het kerstbraadstuk te stelen, ze breken in in een wijnwinkel en gieten zich vol drank, ze overvallen eenzame reizigers en dwingen deze met hen te dansen tot de haan kraait.

Er zijn twee soorten callicantzari. Callicantzari van de ene soort zijn hoger dan een huis. Ze zijn zwart en van top tot teen behaard. Hun ogen gloeien rood als kolen en een lange

rode tong hangt uit hun bek. Als ze door de dorpen stuiven, laten ze hoefafdrukken achter.

Callicantzari van de andere soort zijn klein: niet groter dan een zesjarig kind. Ook zij zijn zo zwart als een schoorsteenveger, maar dan volledig kaal. Allemaal zijn ze mismaakt, maar elke callicantzari is dat op zijn eigen manier. Sommige zijn lam, andere scheel, weer andere hebben scheve monden of maar één oor. 's Nachts rijden ze door de straten op kippen, ezels en paardjes niet groter dan een hond, die even lelijk en mismaakt zijn als hun ruiters.

Als je niet wilt dat de callicantzari er met je kalkoen vandoor gaan, laat je tijdens de kerstdagen altijd het vuur in de haard branden. Komen ze toch binnen, geef ze dan een vergiet en vraag ze de gaatjes te tellen. Callicantzari kunnen het woord 'drie' niet uitspreken en komen daarom niet verder dan 'één, twee, één, twee', tot de haan kraait en ze vluchten voor de opgaande zon.



Ook een priester kan je helpen
de callicantzari te verdrijven,
want ze zingen zelf:

*‘Snel, wegwezen!
Daar komt de dikke priester
Met zijn wierookvat
En zijn wijwaterkwast
Hij heeft de stromen gezuiverd
En ons vies gemaakt.’*

Het verhaal gaat dat de callicantzari de erfgenamen van de oude goden en de centauren zijn. Elk jaar komen ze tevoorschijn om het feest te bederven van de zoon van de god die hen verdreven heeft. Maar het lukt ze nooit en na

twaaalf dagen verdwijnen ze weer in de aarde... waar de stam van de wereldboom weer net zo dik is als aan het begin van het jaar.

Gevederde vrienden en vijanden

Fabeldieren van de lucht

Driftige merels in een keurig zwart verenpak, grappige, bolronde mezen, tortelduifjes en mussen... de vogels die 's winters op onze voedertafels afkomen, hebben stoere voorouders. Als je de poot van een kip of een kalkoen van dichtbij bekijkt, kun je het nog zien. Die klauwen, die geschubde huid... vogels stammen af van dinosauriërs, de monsters van de oertijd!

Maar ook fabeldieren met veren en vleugels zijn geen doetjes. Ze vissen zó een walvis uit de oceaan of gebruiken laaiend vuur als verjongingskuur.

CHILI

De alicanto

– een slokop met een dure smaak

Als je de alicanto gaat voeren, neem dan geen zak broodkruimels mee. Gouden ringen en zilveren kettingen zijn een beter idee. Deze vogel is namelijk verzot op de edelmetalen die diep in de Chileense bergen te vinden zijn. Hij eet er zoveel van dat zijn veren gloeien en glimmen als de zon en de maan.

Het dieet van de alicanto heeft ook een nadeel. Na een stevige maaltijd in een goud- of zilvermijn weegt hij zoveel dat hij niet meer op kan stijgen!





NOORD-AMERIKA

De dondervogel

– *de gesmeerde bliksem*

Als het boven de Noord-Amerikaanse prairie onweert, zeggen de Native Americans, de oorspronkelijke bewoners van Noord-Amerika, dat de dondervogel met zijn vleugels slaat. Deze machtige adelaar heeft ogen zo fel als de bliksem. Hij is zo groot dat hij een walvis kan vangen. Op die manier redde hij ooit een heel dorp van de hongerdood.

Ook bij bosbranden kan de dondervogel helpen. Op zijn rug draagt hij een poel vol dauwdruppels. Al dat water stort hij uit boven een gebied dat door bosbranden is getroffen, zodat het weer vruchtbaar wordt. Zaadjes ontkiemen, aan verkoolde bomen groeien weer blaadjes. En al snel is het bos weer even mooi als het ooit is geweest.

SIRIN-WEETJE

Sirin is geen vogel die je in een kooitje voor je kunt laten zingen. Alleen als je oprecht gelukkig bent, kun je haar horen. Vangen kun je haar nooit. Ze is net zo ongrijpbaar als het geluk.



DONDERVOGEL-WEETJE

Als je een belofte wilt doen die je nooit wilt verbreken, kun je net als de Native Americans een eed zweren. Steek een heilige pijp aan en zeg: 'Bij de dondervogel zweer ik...' Bedenk wel dat je deze belofte móét nakomen. Doe je dat niet, dan word je door de dondervogel persoonlijk neergebliksemd!



RUSLAND

Sirin en Alkonost

– *de vogels van vreugde en verdriet*

Sirin en Alkonost zijn zangvogels die hun nest gemaakt hebben in een boom vlak bij de paradijs tuin. Allebei hebben ze de veren en vleugels van een vogel, maar het hoofd en de borsten van een vrouw.

Als Sirin zingt, vergeet je alles om je heen, zo prachtig klinkt haar lied. Ze zingt dan ook alleen maar voor mensen die het verdienen: die vriendelijk zijn en goed. Sirins lied is een voorproefje op het gelukkige leven dat goede mensen later in het paradijs te wachten staat.

Maar als Alkonost gaat zingen, stop dan maar je vingers in je oren! Hard en vals zingt ze smartlappen om buikpijn van te krijgen: over arme weesmeisjes en ongelukkige liefdes die eindigen in het graf. Haar gezang is de straf voor slechte mensen die in de hel voor eeuwig en altijd naar haar moeten luisteren.

WERELDWIJD

De feniks

– een onsterfelijke vuurvogel

Het verenkleed van deze vogel heeft de kleuren van de vlammen waarin hij geboren is. Zijn hals en borst zijn vurig rood, zijn staart is diepblauw.

Er leeft op heel de wereld maar één feniks, maar toch zal deze vogel nooit uitsterven. Als hij merkt dat hij oud begint te worden – en bij een feniks is dat zo rond zijn vijfhonderdste verjaardag – dan bouwt hij een brandstapel van wierookhars, mirre en cassiabaast. Hij slaat met zijn snavel tegen een vuursteen en wakkert de vlammen aan met zijn vleugels. De feniks gaat in rook op, maar al na één dag steekt een kaal, vormeloos wezentje zijn kopje op uit de as. De volgende dag beginnen zijn veren te groeien en op de derde dag spreidt een prachtige feniks zijn vleugels uit.



EUROPA

De griffioen

– een romanticus met klauwen

Is het een vogel, is het een vliegtuig? Nee, het is een fabeldier met het lijf, de achterpoten en de staart van een leeuw en de kop, klauwen en vleugels van een adelaar. De koning der dieren en de heerser van de blauwe lucht in één lichaam, dat is de griffioen. Vandaar ook dat dit fabeldier moedig, sterk en ontembaar is.

Middeleeuwse koningen wilden graag als even onoverwinnelijk als de griffioen gezien worden. Daarom lieten ze dit dier vaak op hun wapenschild schilderen.